

מערך שיעור

שם המערך: חיים ויצמן - המדען שהפך לנשיא

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ד'

ציר מוביל: דמויות מופת ותרומתן לחברה ולמדינה.

רעיון מרכזי: דמויות מופת מהוות השראה, מחברות בין עבר להווה, ומשקפות ערכים של עשייה, זהות ותרומה.

נושא: סיפורו של חיים ויצמן - מדען, ציוני ונשיא המדינה הראשון

מיומנויות:

אוריינות שפתית

אוריינות מידע

הבעה אישית - כתיבה ויצירה

למידה שיתופית

ערכים: זהות, שייכות, מצויינות .

בין-תחומיות: היסטוריה, אזרחות, מדעים ואומנויות.

פתיחה

מטרה:

לעורר עניין, חיבור ודיאלוג ראשוני עם דמותו של חיים ויצמן.

מה עושים?

מציגים תמונת דיוקן של חיים ויצמן (נספח 1)

שאלים:

מי האיש בתמונה?

מה לדעתכם האיש הזה עשה?

מה הקשר בין מדען למנהיג?

2. צופים בסרטון חיים ויצמן

שאלים:

מה למדתם חדש?

איזו תכונה שלו הרשימה אתכם במיוחד?

מה הייתם שואלים אותו?

מסכמים:

האיש שבתמונה הוא **חיים ויצמן** – נשיאה הראשון של מדינת ישראל.

הוא לא היה חייל או מדינאי קלאסי – אלא **מדען, חוקר, ואדם עם חזון**.

היום נגלה איך דווקא הידע והאישיות שלו הפכו אותו לדמות מפתח בהיסטוריה שלנו.

מה צריך?

תמונה של חיים ויצמן, מקרן, סרטון

למידה פעילה

מה צריך?

נספח 2: תעודת זהות

נספח 3: כרטיסי תחנות

ציוד כתיבה וציור

מצגת מלווה

מטרה: להכיר את סיפור חייו של חיים ויצמן, להבין כיצד תרם לעם היהודי ולמדינת ישראל, ולפתח חיבור אישי לדמותו.

מה עושים?

1. **חלוקה לקבוצות קטנות**, כל קבוצה מקבלת **כרטיס תחנה אחת** עם סיפור קצר על שלב מחייו של חיים ויצמן. (נספח 3)

2. כל קבוצה:

קוראת את סיפור התחנה ועונה על השאלות. ממחישה/מציירת את התחנה.

מציגה את התחנה שלה בפני הכיתה.

במהלך ההצגה: הכיתה משלימה יחד את **תעודת הזהות של חיים ויצמן** (נספח 2).

תוצר מסכם: יצירת ציר זמן כיתתי עם כל התחנות (נספח 6).

עיבוד וסיכום

מטרה: לעורר חיבור אישי, ערכי ורגשי לדמותו של ויצמן.

מה צריך?

- נספח 5
- כלי כתיבה

מה עושים?

- **דיון מסכם:**
 - מה למדנו על חיים ויצמן?
 - אילו ערכים הוא מייצג?
 - מה נוכל לקחת ממנו לעצמנו?
- **משימת כתיבה:**
אם הייתי נפגש עם חיים ויצמן, הייתי שואל אותו...**(נספח 5)**

א. כל תלמיד בוחר דמות מופת נוספת (כגון: בן-גוריון, הנרייטה סאלד, אליעזר בן יהודה)

וממלא תעודת זהות דומה.

- תחום פעילות
- תרומה למדינה
- ערכים בולטים

ומשווה לערכים שלמד על ויצמן.

ב. משימת בית (לבחירה):

- לראיין בן משפחה:
"מי הדמות שהכי השפיעה עליך? למה?"

חיים ויצמן.

יד חיים ויצמן

עובדות על חיים ויצמן 10

סיור בבית ויצמן

השבעת ויצמן בכנסת

חיים ויצמן-בריינפופ

בית חיים ויצמן

צפייה ב

מצגת מלווה שיעור 1

מצגת מלווה 2

נספח 1:

תעודת זהות - חיים ויצמן

שם מלא:

שנת לידה:

מקום לידה:

תחום לימודים:

מה עשה בתקופת הצהרת בלפור:

שם מוסד מדעי שייסד:

תפקידו במדינה:

מה מייחד אותו כאדם:

ערך חשוב שהוא מייצג בעיניי:

נספח 3

דף עבודה :

תחנה 1 - ילדות בעיירה מוטל

סיפור התחנה:

חיים ויצמן נולד בשנת 1874 בעיירה מוטל שברוסיה (היום בלארוס), במשפחה יהודית חמה ואוהבת. כבר מגיל צעיר אהב ללמוד, שאל שאלות רבות והראה סקרנות יוצאת דופן.

שאלות למחשבה:

• מה למדנו על המקום שבו נולד חיים ויצמן?

• איזו תכונה של חיים הילד באה לידי ביטוי כאן?

• מה מזכיר לכם הילד הזה?

תחנה 2 - לימודים באירופה

סיפור התחנה:

כשהתבגר, עבר ללמוד מדעים בשווייץ ואחר כך באנגליה. הפך למדען חשוב בתחום הכימיה. בזכות לימודיו יצר קשרים חשובים עם אנשי ממשל.

שאלות למחשבה:

• מדוע לדעתכם חיים עבר ללמוד במדינה אחרת?

• כיצד יכול מדען להשפיע על העולם?

• מה עזר לו להצליח בלימודים?

תחנה 3 - הצהרת בלפור

סיפור התחנה:

חיים השתמש בקשריו ובכישורו הדיפלומטי כדי לשכנע את ממשלת בריטניה לתמוך בהקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. בעקבות מאמציו יצאה בשנת 1917 הצהרת בלפור - מכתב תמיכה היסטורי.

שאלות למחשבה:

- מהי הצהרת בלפור לדעתכם?
- איך אדם אחד יכול להשפיע על ההיסטוריה?
- למה זה היה כל כך חשוב לעם היהודי?

תחנה 4 - הקמת מוסדות מדע וחינוך

סיפור התחנה:

ויצמן האמין במדע, השכלה ועתיד טוב יותר. הוא ייסד את מכון ויצמן למדע ברחובות, ותרם גם להקמת האוניברסיטה העברית בירושלים.

שאלות למחשבה:

- למה חשוב להקים מוסדות מדע במדינה צעירה?
- איך אתם מרגישים כלפי מישהו שחושב על הדורות הבאים?
- איזו מטרה הייתם רוצים לקדם אם הייתם יכולים?

תחנה 5 - הנשיא הראשון של מדינת ישראל

סיפור התחנה:

ב-1949, עם הקמת המדינה, נבחר חיים ויצמן להיות הנשיא הראשון. הוא ייצג את המדינה בכבוד, שמר על קשר עם מנהיגים בעולם והיה לדמות ממלכתית ואהובה.

שאלות למחשבה:

- מה תפקידו של נשיא במדינה?

• אילו תכונות צריכות להיות למנהיג?

• מה הייתם שואלים את חיים ויצמן אם הייתם פוגשים אותו?

תחנה 6 - איש משפחה וצניעות

סיפור התחנה:

למרות תפקידיו הרבים, חיים נשאר אדם פשוט. הוא חי ברחובות, אהב את הארץ והתעניין באנשים. הוא האמין שהובלה אמיתית באה עם ענווה.

שאלות למחשבה:

• מה לומדים עליו מהתחנה הזו?

• מה הקשר בין צניעות למנהיגות?

• מהו החזון האישי שלכם לעתיד?

נספח 5

ראיון עם חיים ויצמן

כתבו על הדף:

שם המראיין: _____

מרואיין: חיים ויצמן.

איזה שאלות תשאלו את חיים ויצמן:

1. _____

תשובתו: _____

2. _____

תשובתו: _____

2. _____

תשובתו:

4. _____

תשובתו:

חיים ויצמן: המדען שהפך לנשיא לראשון

1874: הילד ממוטול

חיים נולד בעיירה מוטול שבבלארוס למשפחה שאהבה מדע וציונות.

1917: הצהרת בלפור

בזכות קשריו והישגיו, הצליח לשכנע את בריטניה להכיר בזכות היהודים למדינה.

דוקטור לכימיה

ויצמן למד כימיה באירופה וחפץ למדען מפורסם שהאמין שהמדע הוא כוח.

גילוי האצטון

במלחמת העולם הראשונה, גילה דרך להפיק אצטון מתירס, דבר שעזר מאוד לבריטניה.

1934: הקמת המכון ברחובות

הקים את "מכון זיו", שמוכר לנו היום כ"מכון ויצמן למדע".

1949: הנשיא הראשון של ישראל

לאחר הקמת המדינה, נבחר ויצמן לכהן כנשיא הראשון של מדינת ישראל.

